

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

.....

1. ความสอดคล้อง

- 1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้าน 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- 1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 15 พลังทางสังคม
 - แผนแม่บทย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม
- 1.3 แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
 - ประเด็น ปฏิรูปประเทศความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม
 - ประเด็นปฏิรูปย่อย การขยายผลโครงการในพระราชดำริกว่า 4,000 โครงการทั่วประเทศ

2. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตั้งแต่เมื่อปี 2540 โดยมีพระราชดำริให้จัดตั้งฟาร์มตัวอย่างครั้งแรกที่บ้านขุนแตะ ตำบลดอนแก้ว อำเภอจอมทอง และบ้านแม่ต๋ำ ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ยากจนให้มีการผลิตอาหารในชุมชน โดยการเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา ปลูกพืชผัก ไม้ผล ทำนา อนุรักษ์ป่า มีการจ้างแรงงานให้คนที่ไม่มีงานทำได้เข้ามารับจ้างทำฟาร์ม ทำให้ราษฎรมีรายได้ มีความรู้ มีอาหารบริโภคในครัวเรือนและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีต่อถิ่นฐานภูมิลำเนาและสิ่งแวดล้อม โดยไม่หวังผลกำไรทางเศรษฐกิจ ต่อมาการดำเนินการลักษณะนี้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศและมีบริบทของโครงการและวัตถุประสงค์เฉพาะแต่ละจุดแต่ละพื้นที่แตกต่างกันบ้าง แต่ก็เป็นโครงการที่จัดขึ้นในลักษณะเดียวกัน ซึ่งมีโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จำนวน 61 ฟาร์ม ในพื้นที่ 19 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง อ่างทอง สิงห์บุรี ราชบุรี เพชรบุรี อุบลราชธานี บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร นครพนม อุดรธานี บุรีรัมย์ สกลนคร พัทลุง ยะลา นราธิวาส ปัตตานี และจังหวัดสงขลา

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการโครงการดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2565 ในพื้นที่ 43 ฟาร์ม 18 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง อ่างทอง สิงห์บุรี ราชบุรี อุบลราชธานี บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร นครพนม อุดรธานี บุรีรัมย์ สกลนคร พัทลุง ยะลา นราธิวาส ปัตตานี และจังหวัดสงขลา

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่โครงการให้ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตร เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Learning by doing) ในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำประมง และการแปรรูป
- 3.2 เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารและจ้างงานให้แก่เกษตรกร ประชาชนในพื้นที่
- 3.3 เพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรมดูงานและแหล่งให้ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องแก่เกษตรกร

4. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พื้นที่ 18 จังหวัด จำนวน 43 ฟาร์ม

5. กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

5.1 จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติ

ดำเนินกิจกรรมในบริเวณฟาร์ม ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่ฟาร์มและให้ความรู้ที่เหมาะสมสามารถเป็นแปลงเรียนรู้หรือแปลงตัวอย่าง โดยผู้รับผิดชอบแปลงสามารถเป็นวิทยากรได้ จำนวน 6 ไร่

5.2 ดูแลแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในฟาร์ม

ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตและให้ความรู้ตามความเหมาะสม สามารถเป็นแปลงเรียนรู้หรือแปลงตัวอย่าง เกษตรทฤษฎีใหม่ภายในฟาร์ม (พื้นที่ดำเนินการฟาร์มตัวอย่าง ด้านภัยโควิด 19) ให้เกษตรกรและผู้สนใจศึกษาเรียนรู้ จำนวน 5 ไร่

5. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	ปริมาณงาน	หน่วยวัด	ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2564											
				ไตรมาส1			ไตรมาส2			ไตรมาส3			ไตรมาส 4		
				ต.ค.63	พ.ย.63	ธ.ค.63	ม.ค.64	ก.พ.64	มี.ค.64	เม.ย.64	พ.ค.64	ม.ย.64	ก.ค.64	ส.ค.64	ก.ย.64
1. จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติ	จังหวัด	6	ไร่								↔				
2. ดูแลแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในฟาร์ม	จังหวัด	5	ไร่								↔				

6. ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

6.1 ผลผลิต (Output)

- 1) แปลงเรียนรู้ต้นแบบสำหรับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติ จำนวน 6 ไร่
- 2) แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ภายในฟาร์มเกิดการพัฒนา จำนวน 5 ไร่

6.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกษตรกรในพื้นที่โครงการได้เรียนรู้ ฝึกทักษะ มีงานทำอยู่ในภูมิลำเนาของตนเอง โดยไม่ต้องอพยพไปทำงานในต่างถิ่น
- 2) เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ จำหน่ายผลผลิตในราคายุติธรรม
- 3) เป็นแหล่งจ้างงานแก่เกษตรกร ให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้
- 4) เป็นแหล่งเรียนรู้การดำเนินกิจกรรมการเกษตรและเกษตรทฤษฎีใหม่

6.3 ตัวชี้วัดกระบวนการ

- 1) เกษตรกรในพื้นที่โครงการ ร้อยละ 80 ได้รับความรู้ทางด้านการเกษตร เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง (Learning by doing) ในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำประมง และการแปรรูป
- 2) มีแหล่งผลิตอาหารในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น
- 3) เกษตรกร ประชาชนในพื้นที่โครงการมีงานทำ และมีรายได้

4) มีแหล่งฝึกอบรมงานและแหล่งให้ความรู้ด้านการเกษตรที่ถูกต้องแก่เกษตรกร

7. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

1. ชื่อ นางสาวจิตติมา กาบเย็น

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

2. ชื่อ นางสาวสวิษฐา สมบุญโส

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์: 095-4298962

e-mail: lampang@doae.go.th , lampang_agri@hotmail.com
